

Efteråret 2018

Arkæologisk og historisk baggrundsbelystning af prædikentekster

Undervisningsplan

Pensum vil bestå af en række artikler og bogkapitler, som underviserne vil gøre tilgængelige for deltagerne inden kursusstart.

Dato	Tema	Indhold	Evangelietekster
24. august Lektion 1-2	Introduktion til Det Nye Testaments tidshistorie	1) Historisk oversigt 167 f.Kr. – 70 e.Kr.	Matt 2: Herodes d Store, barnemordet Luk 13,1-5: Pilatus' mord på galilæere Luk 23,7-12: Jesus for Antipas
Lektion 3		2) Oversigt over kilderne (inkl danske/engelske oversættelser): * Josefus * Antik jødisk litteratur inkl dødehavsruller * Tidlig rabbinisk litteratur * Arkæologi	
		3) Oversigt over vigtig litteratur * Schürer, E.P. Sanders, Compendium Rerum Judaicarum, Baily, Skarsaune, Strack-Billerbeck osv	
Lektion 4-6	Hverdagsfromhed	1) Introduktion til hverdagsfromhed: Bøn, tiende, ziziot, mad, shalom-hilsen mv 2) Renhedsbølgen over i Israel på Jesu tid – da alle ville have "præstelig renhed": renselsesbade, stentøj og ret lovtolkning. 3) Død og begravelse * Begravelsestraditioner * Grave: udseende mv	1) Hverdagsfromhed: Matt 6,5-13 (Nytårsdag, 2t): Fadervor. 2) Renhed: Brylluppet i Kana. Joh 3,25-36 (4s advent, 2t): v25. Joh 13,1-15 (skært., 2t): v10-11. <i>Andre:</i> Mark 7,1-23; Matt 15,1-20; Luk 11,37-41; Matt 23,25-28 3) Død og begravelse: Luk 7,11-17 (16s etrin, 1t): Enkens søn fra Nain Joh 11,1-44 (16s etrin, 2t): Lazarus Lidelses- og opstandelseshistorien Joh 2,1-11 (2s e3k, 1t): v6.

21. september Lektion 1-3	Tempel og renhed	1) Templet historisk set * Plan, udseende * Funktion * Embedsmænd * Tempelskat * Pilgrimscenter	Luk 2,22-38 (julesøn, 1t): Jesus som barn i templet Luk 2,41-51 (1søn e3k, 1t): Jesus som 12-årig i templet Matt 4,1-11 (1søn fasten, 1t): Fristelsen på templets tinde <i>Andre:</i> Luk 1,5-25: Zakarias
		2) Templet teologisk set * Tempels ide og teologiske funktion i GT. * Templet i den nye pagt.	Joh 1,1-18 (julesøndag): Johannes-prologen. Luk 19,41-48 (10s etrin, 1t): Indtoget og tempelrensningen. <i>Andre:</i> Joh 2,13-22: Tempelrensningen Matt 24,1-2 par: Forudsigelse af templets ødelæggelse
Lektion 4-6	Synagoge og sabbat	1) Synagogen * Historie * Funktion * Embedsmænd * Arkæologien: Magdala. 2) Sabbatten * Funktion * Betydning	Luk 4,16-30 (1s advent, 2t): Synagogen i Nazaret. <i>Andre:</i> Luk 4,14-15: Jesus i synagoger ApG 13,13ff: Paulus i synagogen i Antiokia

26. oktober Lektion 1-2	Jødiske retninger	* Gennemgang af de vigtigste retninger: - Farisæere - Saddukæere - Herodianere - Zeloter, sikariere - Essenere	Luk 18,9-14 (11s etrin, 1t): Lignelsen om farisæeren og tolderen Joh 3,1-21 (trin søn, 1t + 2pinsed, 1t): Nikodemus <i>Andre:</i> Luk 13,31-33: Farisæere advarer Jesus Luk 20,27-40: Saddukæernes spørgsmål om opstandelsen Matt 23: Veråb over farisæerne
Lektion 3	Samaritanerne		Joh 4,5-26 (2s e3k, 2t): Den samaritanske kvinde. Luk 10,23-37 (13s e.trin., 1t): Den barmhjertige samaritaner. Luk 17,11-19 (14s e.trin., 1t): Den taknemmelige samaritaner.
Lektion 4	Eskatologisk længsel og messiasforventninger	1) Introduktion til eskatologisk forventning i antik jødedom * Generelt * Spor af forventningen i NT	Luk 1-2 mv
Lektion 5-6		2) Messiasforventninger og ørkenrøster (Es 40,3): Døberen. 3) Zelotiske og voldelige Messiasforventninger: Tordensønnerne, herlighedsforventningen.	Matt 3,1-10 (bededag, 1t) + Joh 1,19-28 (4s advent, 1t): Døberens vejberedelse. Matt 2,1-23 (H3k, 1/2t + julesøn, 2t): Herodes den Store og Jesus. Matt 20,20-28 (13s e. trin., 2t): Zebedæussønnernes ønske om herlighed. Luk 22,24-32 (1s fasten, 2t): Disciplenes kamp om at være størst.

9. november Lektion 1-3	Jødiske højtider	1) Oversigt over årets højtider 2) Påske (pesach) - inkl påskemåltid 3) Pinse (shavuot) 4) Løvhyttefest	Matt 26,17-30 (skærtors, 1t): Nadvermåltidet. Joh 8,12-20 (H3k søn, 2t): Jesus til løvhyttefest i Jerusalem. ApG 2,1-11 (Pinsdag, 1/2t).
Lektion 4-6	Korsfæstelse og passionen	1) Pilatus. 2) Romersk korsfæstelse. 3) Tolkningen af Jesu død i det lys i NT.	Mark 15,20-39 + Matt 27,31-56 + Luk 23,26-49 + Joh 19,17-37 (Langfredag, 1t): Processionen og korsfæstelsen.

10. nov – 6. dec	Udarbejdelse af projektudkast		
7. december	Projekt opgaver: præsentation af projektudkast	* På forhånd skal deltagerne have sendt projektudkast + udkast til pensum på 300 sider til underviserne * Fremlægning på klasseniveau (hver ca. 20 minutter) * Respons fra underviserne (især på problemstilling og afgrænsning)	
8. dec →	Arbejde med projekt	Individuel vejledning på mail (frem til d. 4. januar)	
18. januar	Aflevering af projekt / eksamensopgave	Derefter bedømmelse sammen med ekstern bedømmer	